

Valtiovarainministeriö
kirjaamo.vm@gov.fi

VN/13714/2025

Satakuntaliiton lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi hyvinvointialue- ja maakuntajakolakia (614/2021). Hyvinvointialue- ja maakuntajakolain nimike ehdotetaan muutettavaksi hyvinvointialuejakolaiksi. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi maakuntajakolaki. Hyvinvointialuejakolaissa ei enää säädettäisi maakuntajaosta eikä maakuntajaon muuttumisesta hyvinvointialuejaon muutosten seurauksena. Lakiin lisättäisiin säännökset hyvinvointialueen jakamista koskevasta taloudellisesta selvityksestä. Lakiin tehtäisiin myös eräitä muita muutoksia. Uudessa maakuntajakolaissa säädettäisiin maakuntajaon perusteista ja sen muuttamisen edellytyksistä, vireillepanosta ja valmistelusta. Hyvinvointialuejakoa ja maakuntajakoa, niiden perusteita tai hyvinvointialueen muuttamisen edellytyksiä ei esitettäisi muutettavaksi. Hyvinvointialueesta annettuun lakiin (611/2021) sekä sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annettuun lakiin (616/2021) tehtäisiin esityksestä johtuvat teknisluonteiset tarkistukset. Lisäksi hyvinvointialueesta annetun lain valtuustoryhmän toiminnan tukemista ja luottamushenkilöiden palkkioita ja korvauksia koskeviin säännöksiin ehdotetaan täsmennyksiä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Satakuntaliitto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Satakuntaliitto pitää hyvinvointialuejaon eriyttämistä maakuntajaosta hyvänä ja perusteltuna. Lisäksi hallituksen esitys selkiyttää hyvinvointialueiden järjestämisvastuun oikeudellista ja taloudellista perustaa. Lainsäädännön muutoksella irrotetaan automaattinen kytkös hyvinvointialuejaon muutoksista maakuntajakoon. Satakuntaliitto kannattaa tätä ja maakuntajakolain säätämistä omana lakinaan. Satakuntaliitto pitää tärkeänä, että mahdolliset hyvinvointialuejaon muutokset eivät heikennä maakunnan sisäistä yhtenäisyyttä tai alueiden kehittämisen edellytyksiä. Hyvinvointialueella on toki myös itsessään merkittävä vaikutus maakunnan väestöön ja alueen elinvoimaan.

Hyvinvointialueen ja maakunnan jakomuutosten perusteet ja tavoitteet ovat keskenään erilaisia. Hyvinvointialuejako määrittää sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelujen järjestämisen alueellisesti. Maakuntajaon merkitys on taas yleisempi kuin hyvinvointialuejaon. Lakiesityksen perusteluissa todetaan hyvin, että maakuntajako ei toimi pohjana vain joillekin toiminnoille vaan se määrittää hyvin erilaisten yhteiskunnan toimintojen aluejakojen perusyksiköitä. Merkittäväätkään muutokset jonkin yksittäisen toiminnon

edellytyksissä eivät välttämättä merkitse tarvetta muuttaa maakuntajakoa. Maakuntajaon muutokset heijastuvat suureen määrään yhteiskunnan muita erilaisia toimintoja ja se tulee huomioida aina muutoksia selvitettäessä.

Maakuntajakolain luonnoksen mukaan maakuntajako toimisi alueiden kehittämisen, aluesuunnittelun ja hallinnon järjestämisen perusaluejakona. Maakunnaksi määrittäisiin alue, jonka kunnat muodostavat toiminnallisesti ja taloudellisesti sekä alueen suunnittelun kannalta tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Maakuntajaon muutosta voisi esittää maakunnan alueella oleva kunta, maakunnan liitto, alueiden käytöstä vastaava ministeriö tai alueiden kehittämisestä vastaava ministeriö. Satakuntaliitto kannattaa näitä maakuntajakolain luonnoksen linjauksia. Muutokset maakuntajakoon tulee aina tehdä painottaen alueellista osallistamista, laajaa kuulemistä ja kokonaisharkintaa muutoksen vaikutuksista.

Porissa 12.8.2025

Satakuntaliitto